

Megjelenik e lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetheti minden cs. k. postahivatalnál, e lapok kiadó hivatalához czimzendő levelekben. Ára évnegyedre 3, félévire 6, évre 12 pengő forint.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

A Szentegyházutcában, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

(HARMADIK ÉVI FOLYAM.)

Hirdetések minden napon a hasas egy sor után 4 pengő forintért; folytonos hirdetésekért illő per cent elengedtetik. Mindenik hirdetésre 15 per belyegdíj előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: n. m. előfizetés, hirdetések, reklamatiók sat. a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

KIADÓ-HIVATAL:

A Középutczában, STEIN könyvkereskedésben.

A K. Közlönyre folyvást előfizethetni e lap kiadója Stein J. könyvkereskedésbe utasítandólag. Előfizetési ár, félévire hat, évnegyedre három ezüst rénes forint.

ÖNTÁJÉKOZÁS.

II.

Midőn számbavéve a hazánkban mutakozó kedvező jelenségeket, szívemet — melynek első s utolsó gondolatja a magyar nemzet felvirágozása — a nyájas remények fátyola alatt áltatom, gyorsan felriadok, és nézem, hol vannak azon alapok kifejlődvé, melyek engem vérmesb reményekre jogosítanak?

Látom az erőt a testvér Magyarhon haladásában; ott a Dunán, Tiszán már gőzhajó lebeg; évtizedek óta megtörte Széchenyi a Vaskaput; máholnap összeromlanak Orsova környékén a közsirtek, melyeknek vészes ormait a Duna sík habjaira juttatjuk, de a hajók által megközelíthetetlenül; máholnap a Clark remekművénél utrakelő hajó, becses terhével a Temse partjain köt ki, vagy áttev az Ocean hullámain a boldogabbnak mondott új világba; de Erdély...? Oh, mi bizonyos egy évtizedek után kezdő dőlő elemekkel se bírnak még. Egy külön provinciába szakadva, három nemzeti-ségre oszolva, melyben mindenik magának specialis érdekeket teremt, hol bármelyik többnyire a magyar által felállított országos egyletben, minő csak például a Gazdasági egylet, nem látunk egy szászt, nem egy román, hol nincs kölcsönös összehajlás, a haza közös előmenetelének eszközölésére, nincs egyetértő vállvetés az anyagi és szellemi kifejlés kivívására; de a helyett gyakran sajnos féltékenységgel gyanúsításai kísérik az egyenes szót, s közérdekű szándékot: mit remélünk, mit tehetünk valami nagyszerűt?

Hanem éppen ezen helyzet még inkább sürget minket azon alapok kimivelésére, melyek a mi fisisai épségünket fentartand-

ják, eljön akkor az idő, hogy maga a kormányzás intézkedjék azon közvetítőkről, melyek népünk szorgalmának külterjes hatást eszközöljenek.

Teendőkink oly kimondhatlan nagy számot tesznek, hogy azoknak legbiztos sorozatát alig adhatni elé; azonban, a mint ezen cikksorozatunk alapvonásai mutatják, nézetem szerint első feladatunk a kezünk alatt levő eszközökkel anyagi és szellemi fejlődésünk alapjait vetni meg.

Szellemi fejlődésünkre már szép alap-al birunk, virágzó tanodákkal kérkednek minden vallásfelekezetek, s dicső elődeink külföldi akademiáknak is szép alapítványokat tettek le, szegényebb tanulók számára. A tanodák azonban a real és statusokonomiai eszméket, s a civilisatio tanulmányainak részleteit nem képesek közvetíteni a nemzetnél; a tanodák bármily szép dotálása s virágzó állása be nem tölti soha valamely tartományban az irodalom virágzásának hézagát: amazokban még minden csak előkészület; az ottan elkezdett műveltség a gyakorlati élet irányában csak az irodalom és tudományos intézetek útján hasznosíthatja önmagát a nemzetre nézve.

De, hiszem, csak kezdünk mozogni kebelbeli irodalmunk terén is, s egy országos Múzeum-egylet megalapítására meghozta a magyar nemzet szép áldozatát; és így fisisai épségünk szellemi igényeinek alapjait kezdettük letenni. Voltak, kik az áldozatok e sorozatában gáncoskodtak, s nem gondolták meg, miképp Magyarhon is csak az utat kezdett emelkedni, hogy irodalmát, tudományát, muzeumát, s gazdasági-egyletét megalapította. A nemzetnek, mint az egyének, legelőbb észlelnie kell, hogy okosan tenni tudjon. Hiában lelkesülünk akarattól, tettvágytól, ha nem tudjuk, mit kell cselekednünk.

Gondolatom szerint megalapítva már tanodáinkat, tengetve legalább időszaki irodalmunkat, s a közérdekű tudományok kifejlésének Múzeum-egyletünk által némi jövőt biztosítva: most nemzetünknek minden áldozatát, figyelmét, az agrikultura kifejlésére kell fordítani.

Legelső feladatunk: tagosítva mielőbb birtokainkat, a váltógazdászokat honosítani, a marhatenyésztést jobb karba hozni, nemesebb fajokat honosítani, s arra hatni, hogy minél előbb, sőt a mi áldozatkészségünk-ből kitelhetnének — rögtön, példánygazdász, egy legalább a gazdaszat elemi ismereteit honosító tanszékekkel összekötve létesítsék hazánk oly ponján, hol minden gazdabirtokos, s gazdaszati növények mind hozzáférhetőbben, a gazdaszat észszerű vezetésére szükséges elemi ismereteket megszerezhesse, mely elemi ismeret is a gyakorlat által szép eredményekre nöheti ki magát, a mint ennek már is szép példái láthatjuk a testvérhaza nagyobb és apróbb gazdaszataiban.

Lapunk egy év óta több cikket szentelt ezen szükségesség fejtegetésének, melyeknek következményeül már szinte két ezer ezüst forint értékű ajánlat tételét is ugyancsak lapjaink útján ezen oly praktikus célra.

Ha azon néhány lelkes hazafinak példája után ezerek lépnek fel hasonló nyilatkozatokkal, tán lapunknak juthatna mindjárt azon párrallal szerencse, hogy egy leg-szükségesebb praktikus intézetre a legyen szót kimondja; s még zsege irodalmunk azonnal gyakorlatilag mutatná meg, hogy a nemzet szellemi csatornája mily közvetlen hatással van az anyagi kifejlés expedien-seinek előállítására.

Bocsássák meg nekünk álmódzásainkat; nem merész álmok azok, melyeknek valószínűsége csak a közakarat, s a köz-szükségesség megfontolásának kell járulnia. — Ha eljön az idő, midőn hazánk kincsei a tudomány által fölfedezve leendnek; midőn a természettudomány, vegytan sat. segédkezel nyújtva a földmívelésnek, me-zőinken dusab kalászkok rengeknek, aklainkban a külföldi legszebb példányokkal vete-kedő harmok, marhák lesznek fellelhetők; midőn a börtök miatt most torha nép több húst fogyaszt, és növvő erejéhez képest többet is dolgozandik, igazolva a Geld und Gut derék írójának azon mondatát, hogy a ki jól táplálkozik, többet dolgozhatik, s a ki

többet dolgozik, jobban táplálkozhatik; ezen idő ha eljövend, akkor oly alap lesz megvetve, mely által hazánk is, minden mivel-nepek versenyének sorompójába léphet; mely által hajózhatóvá fog válni Maros és Oltunk folyója, s a m.-vásárhelyi kikötőből utnak indított szép székellyföldi marhák, s nagy borkereskedés, s a k.-fejérvári ki-kötőből Küküllőmegye s a hies Hegyalja arany-bora néhány nap múlva szintén a Temse partjain fognak bámultatni.

Vessük meg mi a legbiztos szellemi s anyagi alapokat, és az idő aztán megtermi a magát, egy testileg-lelkileg ép nemzet el nem enyészhetik a népek tengerében.

Sajtóhíra. Közelebbi számunk főcíkjében a 2-dik hasáb alulról kezdve a 4-dik rendben e szó mellől „a joggygyformaság” kimaradt e szó „eltűnés”.

A székelly szellekről.

Mint hogy a székelly urberiségről írott cik-kem végén egy „ha” szót a sajtó által egy sorral fennebb tételtem mint a hová azt irtam, azon értekezésemnek éppen corollariuma nem tisztán fejezte ki kimondott eszmémet, melyet, hogy senki félre ne értsen, ujából ide írok és ki is magyarázok. A tételt így irtam:

„ellenben a szellek, s azok közt a kik földjeiket magok adózták is, ha nem is állottak időszaki szerződés alatt, de helyzetök termé-szete szerint költözködéssel joggal bírtak, nem lévén földhez kötöttek. azok csak is a curialis-ták sorába számítandók, az olyak pedig, kik adóment birtokot és időszaki szerződés mellett bírtak, nem nézethetnek egyebeknek, mint kézmunka általi haszonbérletnek.”

Ezen állításomnak értelme az, hogy a kik 1819-dik évben s azóta mindig valamely szé-kely örökségben vagy curialis telken állandóan és újabb-újabb szerződés nélkül bennlaktak, azok bírnak önmegválthatási joggal a jun 24-ki patens 18-dik §-sa értelmében, mely § a meg-váltható majorsági birtokra nézve 1819-dik é-vet nem csupán mint kezdő pontot teszi fel, de conditio sine qua non gyanánt, azóta folytonos birtoklást követel. Következésképp akár curialis telekre, akár székelly örökségre egymást cse-relgetve valamely szellel később becepepent, az ily birtokhoz semmi joggal nem bír, annak ő csak munkahaszonbérletje, s a rendes szol-gálati ellátással, onnan kimozdítható, mert igen természetes az, hogyha valamely siculica hae-

SZÉNBŐL GYÉMÁNT.

— Megtörtént dolog. —

(Folytatás.)

Szövés, fonás, kertészet, jó tézsa-dagasztás, pompás kalácsütés, jó kolbász-készítés, s több afféle, innen terjedt szét nagy mért-földekre. Kendeffiné tiz-husz nemes leányt tar-tott házában, ismerőit, szegényebb atyjafiát. Erősen szerette a nemességet, hogy is ne, hisz az mind tiszta magyarokból állott? Voltak ott a hölgyek számára egylábu székek készítve. Ezekre ültek este fanni. A ki elaludt, tudom, betört a szék korrát. Efféle mechanikai esz-közökkel nevelték ám hajdan a jó feleségnek valót.

No, de megint eltértem a dologtól... hisz nekem tulajdonképp mi bajom sincs, se a gróf-nóval, se a nemes, egylábu széken ülő, kisasz-szonyakkal... Sokkal egyszerűbb körbe vo-nom olvasóm figyelmét, amaz o'soba képi cse-lédre, ki az érdemes öreg grófnő bolttives ka-puján át, egy a mult század vége tájait, — egy hogos csepp korbácsos hajlogatja be az ud-varra collegáját, egy méla csacsit légejjel *) hátán.

Érdekes pár alak: t. i. a csacsi és hajcsára. Az a komoly együgyűség mindkét arczon, az az ostobaság melancholiája, ama hasonlat, mely emberi és állati arcz között néha meglepőleg feltűnik a kifejezésben, oly öszhangzó párrá

tették e két teremtményt, hogy ember nem nézhetett rájuk komoly képpel.

Péternek nevezék a hajcsárt, azt a félke-gyelmű jószágot, ki vasárnaponként egész fa-lu ak, máskor pedig mindig az udvari cseléd-ség élceinek s mulatságának tárgyaül szolgált.

Hosszu, elenyülő orra, s vastag ajkai alatt hirtelen a gége felé csapott álla, arcának né-mileg állatias körvonalt képezte, melyet kigé-szített a nagy és szomoruan lehajló ajk, s azon mit se mondó juh-szemek... És ha még mind ehez odaképezzük azt a macska-bajuszt... miért is terem effélekét az Ur Isten! uram bo-csa... Beszéde szegénynek dongó-dunnogás, lépte medve-séta volt. Egy garasért eltánczolt nagy idődig s nem annyiban ugrásainak fürgé-sége, mint kifitynyő bocskor-tájkának a talp-hozsi csapódása, verte ki a futty után a hang-ütényt.

Táncza sajátos lehetett. Lábai természet szerint lomhák, s elulról löcs gyanánt hátrahaj-lók lévén, igen farsán adhaták ki a fürgé ma-gyar tánczot.

Ő azonban állhatatosan hitte, hogy ama vi-dám kedvet a cselédiség közt, melyet táncza mindig előidézett, az ő gyönyörü modoraita-nak bája kelti fel, s ha gyakran az öreg grófnő vendégei előtt producáltván ezt a jámbor szol-gáját, jól elmosolyogtak rajta, ő szentül hitte, hogy ez nem egyéb, mint az ő híres művészete általi elragadtatás.

Ő tánczolta se nagyon, de máskor sohase jött ki flegmájából. Eleitében egyszer veszté el a szót, m. kor magát legelőbb tükörben meglát-ta; ekkor valóban megijedve, retentől ordított. Ugy kellett lenni, hogy őt az alkotó philosoph-nak teremtetni volt, csak nem volt alkalma a-kademiára menni valamelyik közép-európai her-czegségbe, mert ez az ember képes volt reg-geltől délig egy helyt állani az udvaron, szin-

tén úgy csacsi, s mindketten bölcs képpel néztek magok elé. Ugy kell lenni, hogy gon-dolkoztak.

Egy időn túl azonban hajcsárunknak mint-ha kevesebb gondolkozni valója maradt vol-na az udvaron, jobban találta magát a kapu alatt ama szögletköveken, melyeket e nagy férfit annyira classikusokká tett, hogy a ki arra jár, méltán megtekintheti. Sokat hevitte nap-sztig e követ az áldott lélek, s ugy kell lenni, hogy csakugyan valami érdek vontá oda, mert arca néha, hosszas türes-tagadás után, fel-felgyoladott, sőt gyakran ételközben egy-egy mély sóhajlat is észrevette a cselédiség, mi neki igen jól állhatott, s melyre Vörösmarty csakugyan élénkelhetette:

Búsulsz fiam, kis Petike,

Ha ha ha!

Péter és bú! — a mennyköbe,

Mi baja?

És újra kiült a félkegyelmű a kapu szög-kö-vére és újra hosszan elgondolkozott, de szemei nem a földre, szemei magasabban, nyugat felé merengettek.

II.

Nyugatra az udvarlaktól áll a reformáltak egyháza, s mellette a lelkeszi lak szép kilátást ad a gyorsan emelkedő hegy aljának.

Egy jámbor, istenfélő lelkesz lakta ezt, ne-vét már elfeledtem, de kit az érdekel, végére járhat a maticulából. Mindenesetre ez a jám-bor, istenfélő keresztény ember, ki észére so-kat költött az akademiákon, többet érdemelt volna a fatumtól, minthogy bölcs s tanult em-ber létere atyjává vált egy félkegyelmű leány-nak. Vajjon az alkotó miért terem félkegyel-műt? Talán ellentétül, hogy a békületlenkedő ember érezze boldog sorsát bármilyen nyomor közt,

azon nagy emberi előny által, hogy ha a sors elvett tőn mindent is tőle, megáldá őt oly kincs-cel, mely többet ér mindennél, u. m. józan és ép észszel, s tudjon hálát adni Istennek, hogy ép testtel és lélekkel élhet e világon, hol szü-lethetett volna ő is bűntelenül emberek csúfjává!

Vagy tán példát akart adni a végzet azon fogalomra, hogy nem a vérből származik le a tokély, s hogy ha a test lesz is a rendes tenyész-utján, de belé az ész világát Isten gyújtja fel, s ő szent felségének tartozunk hálát adni mindazon tokélyért, melylyel felruháztattunk! Mert a leszármazásnál nincs öröklött tokély, okos szülhet eszelőst, s az eszelős lángszót.

Azonban a lelkesz félkegyelmű lánya nem volt kitéve a helység gúnyjának; a tiszteletes állás, melyet atyja elfoglalt az ekleziásban, inkább szánalmot kellett a népben, mint gúny-ösztönt.

De e tartózkodás egy időn túl enyészni kez-dett, s hallhatók lőnek gyakoribb gyanus sut-togások, melyek az éles-szemű falusi nép sa-játos észrevételeit lengetek odább.

Felülött már sokak előtt, hogy míg Péter hajcsár tompa elandalodás közt üli naphosszat a kapu szögkővét, juh-szemeivel nyugat felé merengve: addig amott a paplaknál tiszteletes uram félkegyelmű lánya szintoly naphosszat üli a töltést varrójával, de a varrás csak nem halad, egészen elfoglalja a lány figyelmét ama csoda-bogar, ott alatt a Kendeffi udvar szeg-letkövében.

Ah, a tiszta szerelem előtt nincs rangkü-lönség, s azon felül akár félkegyelmű az em-ber, akár egész kegyelmű, csak szíve van, s az sürgeti jogait. Megesnek benne pedig, ha valaki azért, mert a teremő Isten ruhát te-remtette, nem lehelt feljogosítva arra, hogy egy rokonérzelmű szív szerelmét remélhesse, bírassa.

*) Uram Jézus Krisztus! az újabb irodalom elvette tőlünk már ezt e becsületes székelly szót, ott már „lége” azt teszi, hogy „éghajlat”, már hát hogyan nevezük mi azt a kis fa-edényt, a melynek két-büti fe-neke van, felül egy nagyobb s kisebb szópókája, s a melyben horgon és számar-hátan vizet szoktak hozni, a melyet eddig „légej”-nek neveztünk Zondá.

reditásra például 1846-ban egy zsellér befogat-tatott, ha a birtoktulajdonos nem is lépett vele írásbeli szerződésre, de szóbeli szerződésnek lenni kellett, mert csak a res nulliusra lehet leg-alább szóbeli szerződés nélkül valakinek beu-lni; következésképp a hol 1819 óta nem ugyan-azon zsellér vagy annak törvényes utódja lakott folytonosan, már egy új beköltözött más zsellé-rt annyit jelent, mint egy új contractus, con-ventio; tehát csak úgy tekinthető, mint a ki szerződését évről-évre változtatta, s sorsa is csak olyan, mint egy conventio-nak vagy ha-szonbérletnek.

Dózsa.

A kolozsvári keresk. és iparkamara márcs. 26-kán 1858. tartott r. közgyűlésének JEGYZŐKÖNYVE.

(Vége.)

Biasini Domokos ur előadja, hogy közelebb-ről elfordult esetek szükségessé teszik bizonyítani be oly törvényes határozományok életbelépését, a melyek világosan szabják meg a napot, a mi-kor az idegen kereskedők a kolozsvári országos vásárok alkalmával eladást megkezdhetnek. Er-re nézt eddig a szokáson kívül mi rendszabály sem létezik; e szokás pedig rendszeren a helybeli kereskedők és iparosok érdekében van kinyöve, s a hatóság által csak ezek kívánságára fenntartva. Ugyanis az idegenek Kolozsvárt csak magától a vásár valódi napjától kezdve árulhat-nak. Szólv azt hiszi, hogy az országos vásárok alkalmával a verseny szabadságának elve ez idő-ben annyival inkább fenntartandó, mert az a kiváltságok elmúlt korszakában is el volt ismer-ver. Ha az idegen kereskedők és iparosok elől el van zárva a lehetőség a vásárokat haszonnal látogathatni, elmaradoznak, s ennek követke-zése lesz, hogy az egykor népes vásárok meg-csökkennek. A vásárok csökkenése ugyan Er-délyben is, mint más országokban, tapasztal-ható, de fontosságuk itt még sok ideig megma-rad, főleg a szorosabb értelemben vett népre nézve, a mely szükségének beszerzését a vá-sárokhöz köti. A nép pedig csak az elő vagy is termény- és baromvásárokat jó be, mint eladó, s miután pénzhez jutott, siett vásárlásait meg-tenni, hogy haza mehessen. A vásárok látoga-tóit egész határozottan általában ily vidékieknek nézhetni. Ha már most az idegen kereskedők és iparosok éppen ezeknek nem árulhatnak, ter-mészetes, hogy legjobb vásárlóikról esnek el. Indítványa tehát oda megy ki: eszközölje ki a kamara, hogy az ilyeneknek legalább egy nappal a vásár valódi napja előtt szabad legyen árulni.

A gyűlés helyesli az indítvány okait; belát-ja szükségességét oly határozatnak, a mely az áulhatás kezdetét, s határidejét megszabja, még pedig mind az eladó mind a vásárló rész érde-kenek szemmel tartásával; azért a Kolozsvárti alkalmazásba vett szokást helytelennek nézi: azonban e rendszabályt nem csak Kolozsvárra, hanem minden nagyobb vásáros helyre kiter-jesztetni ohajtana. A míg tehát a különböző he-lyeken uralkodó szokásokról nem értesül, indít-ványát sem formulázhatja úgy, hogy általános érvényű legyen.

A m.-vásárhelyi kereskedő társulat követ-kező kél kéressel fordul a kamarához:

1.) Igyekezzék a kamara a m. helytartóság-nal kieszközölni, hogy a Segesvártól Köhalo-

mig vezető, s már építeni megkezdett, de újból félbehagyott országos útvalon megnyíljon. E nehány földnyí vonal fontossága kitünik ab-ból, hogy nem csak M.-Vásárhely, de a szász-regen-besztercei út által a Bukovina is így a legrövidebb összeköttetésbe jő Brassóval, e vonal képezvén Erdély keleti felében az országot éjszak-ról délre átszövő országút legrövidebb irányát.

2.) Kérje meg a kamara az orsz. cs. kir. postaigazgatóságot, hogy a már megnyitott tor-da-m.-vásárhelyi országúton állítson ez eddig hetenként négyszer járó levélposta helyett na-ponként járó postát, s ha lehet máhakoési ösz-szeköttetést is. M.-Vásárhely így egész 24 órá-val előbb kapná leveleit Bécsből és Pestről, s pénzkiutmányait Kolozsvár felé közvetlenül indíthatná, míg most az Szebenben vagy Besz-tercén át kénytelen lenni.

A kamara mindkét indítványt a magáévá tes-zi, minthogy M.-Vásárhely, az ország legnép-esebb vidékének középpontja lévén, mind ke-reskedelmi, mind socialis szempontból elég fontossággal bír arra, hogy m. kormány által a közlekedés kért kedvezményeiben részesíttessék.

A segessvár-kőhalmi út alaposabb indokolha-tása végett azonban előbb felszólítani határozza a társulatot, adja fel számokban az azon vonal-ra eső forgalom nagyságát.

A m. kereskedelmi miniszteriumtól jóváha-gyott kimutatás szerint a kamara zárszámlata 1856-ra következő volt:

Bevétel:		
Pénztármaradék 1855-ől	172 fr. 41 kr.	
A választók járuléai	1848 „ 47 „	
	Összesen	1976 „ 28 „
Kiadás:		
Fizetések, napdíjak sat.	1525 „ 15 „	
Irodai szerek	2 „ 50 „	
Nyomdai költségek	274 „ 1 „	
Hirlapok, könyvek, könyvkötői munkák	124 „ 30 „	
Postabér	34 „ — „	
Felszerelési költség	1 „ 40 „	
	Összesen	1872 „ 16 „
Pénztármaradék	4 „ 12 „	
Kiegyenlítés összeg	1976 „ 28 „	

BELFÖLDI LEVELEZÉS.

Kolozsvár, ápril. 2. — T. szerkesztő ur! Bár mennyire ellenkezők természetem azt, mi fájdalommal sujt, a nyilvánosság terére köz-nézés tárgyául kitenni; még is nem tehetem, hogy meg ne emlitem azon újabb csapást, mely engemet múlt hó 29-kén ért, midőn egy eddig-elő még ismeretlen okból támadott tüzevesz, ne-hány óra alatt, hosszú évek keserűségét el-hamvasztá, közel 3 ezer ezüst forintnyi kárt okozta: mert kötelességemnek ismerem az erdélyi közönség jég és tűzkármertő-társulat, s jelenen annak igazgatója Kuliseki ur irányában, halás elismerésem és köszö-ne-m nyilvánosan kifejezni, azon erőlyes, be-csületes és lelkiismeretes eljárásért, melyet ez alkalommal is tanúsítottak, úgy hogy már két nap múlva, március 31-kén, a szenvedett kár nemcsak felvéve, megbecsülve és kiszámítva, de a biztosítva vett összegig a biztosi ok-mányban feltett mennyiségben 967 frt 28 kr ezüstben, kifizetve is volt.

Midőn azért a nevezett társulatnak és an-

nak igazgatójának ismételve köszönetemet nyil-vánítom, mint a ki ezen intézetnek játékonysá-gáról és minden magán nyereszkeését kizáró közhasznúságáról, becsületeségéről tetteleg meggyőződtem: a legjobb lelkkel ajánlom min-den felebarátomnak, saját érdekében, ezen tár-sulathoz való csatlakozást, figyelmeztetvén mindenkit magam tapasztalásán okolva, hogy ne félkedjék a különben is nagyon csekély évi járulék megkímélésével, hanem vagyonát teljes értékéig biztosítsa.

Herepei Gergely,
kolozsvári ev. ref. első pap.

M.-Vásárhely, március 22-én. — Tavasz kezdete van. A természet felkelvén mely álma-ból, szintugy hívni látszik az emberiséget, hogy működését segéd-kezekkel mozdítsák elő-re, — elölkbe tüntetvén maga is azon alapigaz-ságot: hogy e világon minden csak jól rendezett közre-munkálás által termi meg ohajtott gyü-mölest, — s munka nélkül seholy számlithatunk biztos eredményre. Bárcsak elérhetnők már falusi gazdaszatunkban is ezen igazságot, s egy az idő és környülményeink által oly égelő szükségé vált, rendezett gazdaszat folytathatásának jönné el legalább kezdete! Nem akarok e tekintetben a jó reményeimet sehogyse fel-hagyni; de annyi igaz, hogy bizony mi nagyon, de nagyon lassan haladunk. Az annyira ohajtott tagosítás, ezen jobblátunk „sine qua non“-ja még mindig csak messze kitérítésben van. A nép fél a könyvből való gazdaszattól, pedig meg kellene már véle érteni, hogy Kenesesi Kálmán jeles magyar gazda és író szerint, ha István bácsi nagy bölcsen eladja egy faluban valami gazdai találmányát, vagy tapasztalatra épített gazdaszati rendszerét, és ezt mi valóban hely-esnek is látjuk, mivel válik az rozsbább, ha leírjuk, és szétbocsátjuk a világba, másoknak is használatára? Ezen előítéletet azonban el-lehetne távolítani a nép kebeléből, csak oktatói lennünk, és azok ne féljenek a rendszeren kisse mindig nehéz kezdetű, hanem szóval magya-rázva, s tettele előremerve, megkivánnák gyö-zni ujtásaink celszerűségéről! ... Mert mit használnak azok a mezősegi predication-formák, ha azokat éppen azon hallgatók, a kik számára írvák, sohase hallják, s az író legennelb vagy egy kántora, vagy harangozójának a szobájában olvassa fel, míg a szükségét közön-ség talán a Bacchus templomában adja valamely Abraham ivadékának a gazdag képét? ... Ol-vasunk kell előttük magunknak, meg előjönne az ohajtott idő, hogy a falusi szántó-vető, ta-risnyájában, ne csak szalonna takarni, hanem olvasás végett vigye ki a hirlapot?

Szellemi mivelődésünk előmozdítására most ismét egy jeles vállalat áll előttünk. Kedves költőnk és helybeli tanár Mentovich Ferencz egy — „Marosvásárhelyi Füzetek“ cz. mű, min-den két hóban egyszer megjelenendő, tudományos ismereteket terjesztő szépirodalmi közlönyre — nyitott előzetést. A program és lapok után is közölni fog; de az író vagyis szerkesztő ne-ve is eléggé kezeskedik, hogy a közre-munká-lni már is ígért, s még remelendő jeles tollu írónkól segítette, e vállalat kiérdemlődi a méltó pártolást! Sok előzetőt és állandóságot ohajtnak ez üdvös vállalatnak!

Szellemi élvezetünk jelenleg meglehe-tős silányak ... Színészeink nincsenek. He-tényi és Molnár urak igen szépen rászédtek. Kikérték az engedélyt, kifogadták a játszó-ter-

met, s midőn a közönség a legnagyobb ohajtás-sal várta, megküldte a levelet, hogy ők bizony nem jönnek. Kicsit furcsa eljárás, talán meg-érdemeltünk volna másszerűt édes urak, mert M.-Vásárhely tudja és szokta pártolni az arra érdemes művészeket. ... Azonban a színészet hiányát némileg kárpótolandók, s a mulatságot a hasznossal egybekötendő, egy táncz-estélyt rendezzünk, éppen a M.-Vásárhelyi építési szán-dékolt magyar színház tőkéjének megalapításá-ra, az azt szívkön hordozó honiak, Gr. Tol-dalagi Mihály, gr. Rédei István és Tolnai Gábor urak. A táncz-estély ápril. 6-ra van határozva; a készületet, s M.-Vásárhely és vidéke minden közjó iránt kitüntetett lelkes párt-lása hinniünk jogosít, hogy népes és díszes bálunk leend!

Nem mulasztatom el még tudósításomban megemlíteni, hogy most levén az ideje a gyü-mölesfák oltásának, jeles gyümölcs-termesztők, t. e. Hints Dániel ur, szíves volt felajánlani mindenféle nemesített gyümölcs-fának oltató ágait, minden díj élék, segyszersmind igen illő áron különféle nemes szőlő-fait. Vegyük igénybe ez ajánlatot, mert vidékünk igen jó gyümölcs-termhely; s ott, hol 2 pfr. — mint most is nálunk — egy véka alma, kihozandja a fáradság kamatját.

E napokban egy szomorú eseménynek is va-la tanuja városunk. Egy viruló ifjúságban levő szép polgár-leány, kötéll álva öngyilkossá. E szomorú eseménynek okát nem tudom; hanem annyit hallek egy elég eszesnek látszó becsületes csizmadia legénytől, hogy azért fű most nálunk olyan nagy szél, mert a leány felakasz-totta magát. És ez tökéletes igaz, azt mondja, mert vén polgároktól hallotta. Ilyent hallva, le-hetetlen fel nem sohajlani: Uram, hozd el mie-lőbb a jó nevelés és polgáriasság magaslatos országát!

Vadász. (Egy örvendeztető okmány, mely szerkesztőségünkhez hiteles Aludist által, másola-tilag beküldött.) — Mi alóltir Vadász falva lako-sai, állatva azt, hogy a legtisztább pálinka is lassu méreg, mely sok kínos nyavalyát, tüdő-sorvadást, szárazzelebséget, időnapelőtti halált okoz s ezeknél fogva az azzal való ölés nem egyéb öngyilkosságnál; átlátva azt is, hogy lo-pás, égetés, gyilkosság s több egyéb gonosz-ságok mind pálinkaívason kezdődnek többnyire; és végre meggyőződve arról, hogy a ki életét, vagyonát, becsületét s üdvességét szereli, annak le kell mondanai a pálinka-ívásról: meghatáro-ztuk közmegegyezésből, hogy falunkban a most jelenlegi s nem sokára eltendő haszonbéri időn tul, senkinek ne adjuk haszonbérbe a pálinkaárulást; és senkinek falunk lakosai közül ne legyen soha szabad házánál pálinkát tartani árulás vé-gelt egy pengő forint büntetés terhe alatt; hogy ezeknél fogva Amerika és Irlandia lakosai na-gyobb részenek, sőt zékelyhonunk némely fal-vának is dicséretes példái szerint előbb-hál-rább megmenekedhessünk örökre, a testet és lel-keketől pálinkaívástól; falunk „Józságsági társu-latát“ alakíttatván át.

Megegyezve közönségesen határoztuk, egy-másnak magunkat lekötöztetve, azt is 2-or, hogy ha lakostársaink közül akarmelyiknek is valami építéste leend, a többi lakostársak mindnyájan tartozunk azon építésben egy-egy napon segítsé-gül lenni az építőnek, ételadás mellett, pálinka-ítal nélkül.

Megegyeztünk abban is 3-or, hogy a mikor valaki meghal falunk lakosai közül, annak teme-

Rövid korrajz egy színész-család 101 éves szini életéből.

A színészet szellemileg arany, anyagilag vaskorában, 1792-ben az akkori feltűnt genia-lis színészek korszakában, élt egy férfiú, Láng Ádám; nevének megfelelő lángérmelmű, láng-eszű színész: ki is a testvérhőn főbb iskolái-ban végzettség tanulmányát, felsőbb ihietség szinpadra léptetve; ifjú korában megkísérté a hő-si szerepeket, de destinatioja csakhamar e szak-máról, társalgói szerelmes, kadályes, vig, fi-nom tapintatu szaloni jelleműkre inté, és eze-ket annyi képzettséggel, annyi könnyűséggel, oly nemes társalgási csinál adá, minővel utá-na soha senki: kulalakjában volt valami vonzó, mihez a természet egy kedves hangot adta, me-lyet ő az indulatok kitérőseiben gyöngéd mér-sékléssel használt; érté a zenészetet is, és ko-rában, tisztá, csengő ezüst tenor hangja párta-lan volt: — színőráiban nemszűnt meg memze-tének s a művészetnek élni, töméntelen idegen jellemű színműveket átalakítva nemzeti stýben, noha nyelvészileg nem virágosak, de sok e-redetiséggel írvák: — e kor több tagjai dúsíták fordítványaikkal a nagy Vesselenyi által sok gondnal, áldozattal gyűjtött könyvtárt, melynél rendezettebb könyvtár azóta sohase volt, me-lyeknek ezert haladó szíamát, megkőbzák az itt keresztűl csatangolt társalgói nyomok, ugy, hogy bátran állíthatni, a kolozsvári könyvtár nyújtja nagybárra a két hazabáni színészársu-latok kezébe első alapul a színműveket, me-lyek közt Láng Ádám fordítmányai számmel-küliek: használt s élt nemzetének más aesthe-ticai oldalról is, a hírneves tragicaí színészű Kántornét, Láng Ádám vezette Thália csarno-kába Pesten; ki is szegény szász család szulót-ta Erdélyben, Nagy-Szebenben vette eredetét,

családi neve Engelhárt Anna; Szebenből Giresik nevű német szinagazatóval, mint szol-gáloja, Pestre verekedvén, Láng Ádám baráti érintkezésbe jött emet szinagazatóval, s lakában többször megfordulván, művész-lelké-nek feltűnt a módos leány, s mint hajdan egy nagy eszűszár, kinézte szeméből, hogy egy nagy becsű gyöngy rejlik a porban, azonnal a-jánlást tett a leánynak, ki is készséggel fogad-ván, legott írni, olvasni tanította, s egész szor-galommal vezette a magyar nyelv articulált sza-valatába; és ezen kívül több színészűnek felem-líthetők, kik egyedül Láng Ádám vezetése ál-tal képeztettek ki, ugymint Juhász Juliánna, utóbb Udvarhelyi Miklósné; Molnár Károlina; Balla Károlyné, mindhármán e szinpadon dia-dalt arattak. 1792-ben az örökhírű Kőcsi, Patkó-János igazgatása alatt szintársulathoz meghí-vatván Láng Ádám, egyike volt ő is azon ta-nult férfiakból alakult szintársulatnak, kik ott állának, hová még egy szintársulat se emelke-dett; de e nagy korát a színészetnek akkorra hagyva, midőn nem sokára Erdély színészete historiáját kiadandom; mint a mellékösvények-ről visszatérve a főura, Láng Ádám, a mint a kolozsvári szinpadra lépe, közkedvességet viva ki a közönség, és főleg a néhai áldott emlékü nagy Vesselenyi báró előt; ugyan, közkd-vességek valának az akkori színészek, mind férfiak, mind inspirált egyének, nők színlugy; és csak e korbeli színészeknek és színészűk-nek jutott az a ritka szerencsék, hogy egy egész közönség véleményét egybeponosítva osztatlan bírják; mi is azóta oly hebelenné vált, mint a két égsark összeölekezése, már akár a közönség fentebb foku miveltéséből, akár a színészet koronkénti leszállásból legyen, a mi leghihetőbb. Láng Ádám utóbb házassági életbe lépett, nőül választván Járds Anna Máriát, oly tragicaí színészűt, kit meg nem közölte még

egy színészű is magas tragicumokban; kiről azt jegyzé meg egy tudós hazánkia, hogy ő az érzést azon tetőpontig emelte, melyen túl meg kell szakadni a szívnak, és valóban ugy is lett; házasságuk áldva lőn egy fű-magzattal, Lajos-sal, jelen szinagazató Láng Boldizsár életben és körünkben lévő édes atyjával; szép jelenet tűnt fel, látni fiát atyjával szinpadunkon, ki is annyi képességgel nem bíra ugyan, mint édes atyja, de maga helyét, comicumokban, egysze-rű porfiukban kedvesen betöltte! — Mindhiába! ha van derűje a színésznek, van alkonya is, így Láng Ádám is, mintegy kifáradt gladiator, leszálla a bohóc-deszkákra, és megté-re az édes anyához, a pesti nemzeti színész-intézet-hez — testvérehez, hol is az akkori nemes-szívű színészek és színészűk saját fizetésűkből kitarták az öreg bajnokot, betölték az ígét, megszággalták ruháikat a meztelennek, és meg-szegék kenyereket az éhezőknek; áldva legyen emlékek, az élők, és azoké is, kik elnyugvá-nak, a színtől öltötte, és amott valótló ölleve. 1842-ben ülék meg a pesti szinpadon Láng Ádám felszázados jubileumát, és így 50 éven át szolgáló nemzetének; hátramaradt fia Láng Lajos 35 évig folytatá a színészetet; és ennek ismét fia Láng Boldizsár 16 év óta mű-ködik, utóbb mint szinagazató is; ritka jelle-műl megemlítőnd ezen család csendes, jámbor magaviselete, holott a színészek többnyire éle-re kőszörűt indultak, minek oka a felesá-gzott sokféle érzés, de szintoly könnyen legyöz-hető is nemes bánásmód által: — és fejezetül, leterölve a 101 éves színész családra; a törz-s Láng Ádám 50, fia Láng Lajos 35, ennek fia Láng Boldizsár 16 éveiket összeszámítolag 101 évre ütnek, és így 101 évig tartá és tartja fenn maig is magát a Láng név.

Czelesztin.

tésén tartozzék mindenkinek háztóllegalább egy személy, ha több meg nem jelenhetik, megjelenik, a mely háztól pedig senki meg nem jelenik: annak gazdája tartozzék egyszer, mint másszor, 6 azaz hat váltó kirokat fizetni, külön kasszába teendőleg egy az annak kezelésére kirendelendő egyének, számot adván az minden év végével az ily módon begyűlt pénzről.

4-szer, abban is megegyeztünk, hogy választassék a közönség közül magát ajánló kétalkalmas személy, kik minden megholtak a lakosok közül tartozzanak sirt ásní: s ezért azok méntességben tartassanak mindeféle közterhekre nézve; a közönség maga hordozván az őket illető közterheket.

Költ Vadasdon, a falu közönséges gyűlésében, 1857-ben, december 31-én.

(Következik 81 lakónak névsora).

Látta a makfalvi járáshivatal, s ezennel megis erősíti, minden pontjaiban azon óhajattal: miszerint sikere legyen ezen üdvös egyezménynek, s árasza üdvös jótékonyását a későbbi utódokra.) — Erdő-szent-Györgyön, december utolsó napján, 1857-ben.

Schnell, (Pecset helye) elnök.

Ezen méltánylásra és követésre méltó egyezmény, az irt helységből a marosi ev. ref. egyházakör érdemeiért espereséhez, tisz. t. Péterfi József urhoz beküldtén, folyó 1858-kévi márczius 15-dik s több napja in tartott egyházköri gyűlés alkalmával szóról-szóra lemosolva, azon bizalmas kéressel küldöm bé a t. z. szerkesztőséghez, hogy ezt lapjába felvenni méltóztassék — Mező-Madarason, márcz. 25-n, 1858.

Sebestyén István, mező-madarasi ev. ref. pap.

*) Idvezeljük a szép nyilatkozatért az érdekes hivatalt Szerk.

KOLOZSVÁRI NAPLÓ

== A magyar általános biztosító intézettel anyagi érdekeink fejlődésének ismét egy szép csatortája nyitott meg. Miután ez oly nagy jövőjű intézet Kolozsvárra már ügynökséget állított fel, derék hazánkba Kővári László személyében, oly szépen virágzó erdélyi kölcsönös biztosító intézetünk mellé, egy e szerint újabb intézet jön felállítva, hol mindazok, kik biztosításukat nem a kölcsönösség, hanem a határozott évi befizetések elve szerint akarják megtenni, megtehetik. Az erdélyi s magyarhoni intézet előnye a hátrányai felett páronalt huzni nem lehet; az erdélyi kölcsönös biztosítás, a magyarhoni hasonló a triesztihez, mely utóbbi is bő részvétnél örül hazánkban, csak kár, hogy a magyar intézetek egyike se terjed ki még eddig az életbiztosításokra, a mi pedig legfontosabb a gondos családok előtt. Mi bő részvéttel remélünk mindkét hazai intézetnek, s szerencsés helyzetnek tartjuk azt, hogy két külön, s az egyénekre nézve saját körülmények szerint inkább vagy kevésbé kívánatos elyen alapuló biztosító intézet közt válogathatunk.

== Hory Farkas hazai költőnk versgyűjteménye, mely pár hó óta foglalkodtatja sajtókat, nem sokára át lesz adva a nemzet irodalmi könyvtárának, nyomtatása most gyorsabban kezd előre haladni. Kiváncsiak vagyunk jó kedélyű költőnk műveit összeállítva, mielőbb láthatni.

* Özevgy Pál Mihályné, szül. Sipos Amália, a maga és családja nevében szomorúan jelenti, hogy szeretett férje Kézdí-Polyáni Pál Mihály f. c. márcz. 29-dikén d. u. 3/4 órakor, életének 75-dik évében, hosszantartó sorvadás következtében, csendesen elszenderült az Urban. A bánatos özvegyen kívül a megboldogultat gyászolják első nejétől való leánya, Róza, férjével es. kir. főkörmányszéki előadó Forrai Ferenczel, továbbá második nejétől született szépmérenyű, serdülő fia: Albert, Gyula és Mihály, ugyszintén unokái, számos rokonai és barátai. Az elhunynak hideg tetemei a szamosfalvi családi sírboltba szállítottak. Nyugodjanak békével!

== „Marosvásárhelyi Füzetek” ezim alatt a derék tanár Mentovics Ferenc ur, egy tudományos s szépirodalmi folyóiratot szándékszik kiadni, mire előre is figyelmeztetjük olvasóinkat, addig is, míg programját szétküldhetők, a mit azonnal megteszünk, mihiely Mentovics ur az eddig kezünkbe küldött, s előfizetőink számára le kevesebbre menő felhívási példányokat még 250—300-al kiegészíti, mire ezennel felkérjük.

== (Beküldetett.) Dr. Pataki Dániel kerületi főorvos urnak e lapokban minap megjelent értekezésében, az országban létező három szegycsintézetéről lévén szó, állítatik, hogy a múltélt igénylő szembetegek, különösen a nyári öt hónapokban vétnének fel. Ezen állítás az eredeti szabályokon alapul; azonban újabb magas rendeletnél fogva a kolozsvári intézethez — mely egyszerűsített tankóroda is — minden nemű szembetegek az egész iskolai éven át fölvetéltélt folyamodhatnak, mely rendelet már az idén is foganatba vétetett: ugyancsak october 15-én márczius végéig 31 nehé szembeteg kezeltetett, kik közül nyolcz hályogban szenvedett, és egyedül a múltétnak (operatio) köszöni

visszanyert szemvilágát; — tartott volt a belső hályog 10 év óta, a napokban gyógyulva kiszabadult kereszti ref. lelkészénél, Kovács Sámuel urnál; kilencz év óta kapuk-bányai hármormesternél, Dravessky Erzsébetnél; hét év óta egerbegyi lakosné Lukács Juliánánál; már több év óta bágyoni lakos Csép Tamásnál, nemkülönbön Marustár Tréne széplaki földmívelésnél, Kolozsvárt lakó Vinczi Mária nál, Indaról való Szeletán Márknál és hajaczi bányász Langyauer Józsefnél.

== Balog Zoltán, Csermelyi Sándor fiatal írónak 140 lapra terjedő költeményeire tesz előfizetési felszólítást, mely „Ábránd és Érzelm” ezim alatt május végén jelenend meg. Előfizetési ár 1 pfrt, mely Pestre (Bálvány-utca, 11. sz.) a felszólítóhoz czimezve beküldendő.

* Bolnai, gróf Bethlen Miklós, ki külföldi útjából közlelebből visszatért volt Pestre, mint írják, némely ügyei miatt hirtelen visszautazott Párisba, mielőlt a nemzeti színpadon fellépett volna.

* „Bánk-bán” szerzőjének, Katona Józsefnek, érczöntetűszozra Bécsből megérkezett a pesti nemzeti színházhoz, melynek udvarán levő kis kertjében fog felállítatni. Eszobrot Tomori Anasztáz készítette a magaköltségén.

* Jenában, hol magyar protestáns tanulóknak javára alapítványok vannak, a közlelebb megtartandó három-százados évünnepély alkalmára „Jena Hungarica” ezim alatt egy könyv fog kiadatni, melyben életrajza fog közöltetni azon magyar ifjaknak, a kik Jenában tanultak, s magoknak kijelölt nevet vívtak ki.

KÜLFÖLD.

Franciaország. — A „Moniteur” ujjolag egy rendelvényt közöl, mely máskor legalább Franciaországban kívül alkalmazni figyelem nélkül maradt volna, jelenleg pedig nemcsak figyelmet, hanem aggályt is ébreszt. Ez az admirálási tanács újjászervezése iránti rendelvény, a melynek egyes pontjaiban éppen nincs semmi aggasztó, s mely csakis azon szerénytelen kérdés által lehetne gyanusná, miért hogy e törvény éppen most kerül nyilvánosságra, miután az admirálási tanács már 1824 óta működésben van, s eddigelé (t. i. mig Franciaország marínájának nem kelle egy Angliávali harcz kemény kísérletét kiállania) elegendőnek bizonyult be. Egyébiránt ezen rendelvény csak kezdetét teszi oly rendszabályok egész sorának, a miknek kivitele nagyrészt már is folyamatban van, s a melyek mind a francia tengerészet emelésére vonatkoznak. Mindezen rendszabályok arra látszanak mutatni, hogy Párisban hónapok óta készen állnak azon pillanatra, mely egy jelentékenyebb tengeri erő kifejlését szükségossé teszi. Maga a különben oly óvatos „Independance” is megvallja, mikép „az angol-francia szövetség mintegy év óta, különböző események által halálosan találva, minden erejét s politikai hatósságát elvesztette, hogy az inkább csak névszerint áll fenn, s hogy jelenleg éppen azon kérdéssel foglalkoznak: vajjon összeférhet-e két nagy nemzet méltóságával és érdekeivel, hogy sorsát továbbra is erre a maga talpköveiben megrendült szövetségre bizza, s munkátlan várja be, hogy az külsőleg is felbomoljon, miután lelke már régen elszállott.”

— A „K. Ztg.” szerint Persigny az összeesküvésű bill elő nem terjesztését casus belli-nek kívánta tekintetni; Palmerston leszavaztatása után csak e feltétel alatt tért Londonba, azonban Cowley lord Párisban a hangulatot megfordította, a mire Persigny lemondását azonnal megküldé. Sőt ezen levelező előtt szavahiheő ember azt állítá: hogy ezen államférfi egy Anglia elleni háborúnak, mely előbb-utóbb ugy is bekövetkezik, — szükségéről meg van győződve.

A „Nord” nem hosszú életet ígér a francia-angol szövetségnek. Angliában a közvélemény — ugymond az orosz közönség londoni levelezője, — erősen hiszi, hogy a szövetség „okvetetlen szükségű” Franciaországra nézve, s azért ugy véli, hogy a Franciaországhoz intézendő követeléseket minél jobban fel kell csigázni; ezért meglehet, nem sokára bé fog következni az, hogy a császár elveszti kedvét a szövetségese abnorm magaviseletétől nézni.

— A vidéki lapok egy csomó elítélést közöltek, melyeket a törvényezések a császár megsértése, lázító beszédek stb. miatt

mondottak ki. Ellenben merőben hallgatnak a közbiztonsági törvény folytán elfogott gyanusok elleni eljárásról, kikre nézve törvényes eljárás nem történik. Espinasé tbnk hamar megtartotta szavát, melyet első körlevelében ígért. Az első nagy razzia febr. 24-én ment végbe egész Franciaországban, a francia köztársaság 10-dik évnapján. Azóta róluk semmi bizonyost tudni nem lehet, csupán márcz. 11-kén jelentett annyit a „Moniteur,” miszerint vagy 242 anarchistát kellett ártalmatlanná tenni, a kik az országban bizonyos terv szerint izgatottságot akartak előidézni; s hogy Chalons és Páris utólag szolgálatlalták azokhoz a jutalekat. Peres eljárásról még eddig szó se volt. Ugy látszik, előlegesen azokat akarták kézre keríteni, kik talán azt hívék, hogy a gyanusok elleni törvény majd csak a „Moniteur”-ben kihirdetés után lép hatályba, és a kik futással az elől még menekülhetek volna. A kihirdetés csak márczius 2-kán következett be, s azokat már fogságbantalták, kik első áldozataul voltak szánva.

Ugy látszik, hogy a hangulat a megyékben itt-ott meglehetősen zavart. Laforet ur, előbb lyoni polgármester, s Napoleon hg régi barátja, Párisba sietett, hogy a császár előtt a legutóbbi rendszabályok benyomását rajzolja. — Hir szerint a hadseregben is mutatkoznak itt-ott elégtelenség, hogy az előléptetések nehezen mennek.

— A francia sajtó jelen állása mellett is egyes nyilatkozatai, mint például az „Univers” legújabb cikke figyelmet érdemlenek, már csak azért is, mert a nevezett lap szerkesztője csak a napokban lön a császártól némi fitogtatással fogadva, s e lap azóta egyházi téren folytatott heves harczainak mellőztével a politika magas lovára ült fel. Veilleut ur, az „Univers” szerkesztője, cikkében Angliát a legfeketébb színekkel festi, nagyságát nem tagadja, de mivel e nagyság Angliát roppant önhiúsággal töltötte el, közeli bukását jósolja. Kéri Angliát, ne feledje, hogy Lajos Fülöp kora elmúlt, és hogy ma Franciaországgal számolni kell. Veilleut azután a császárszavaira emlékeztet, melyekben a menekültek ellen rendszabályokat kíván, habár nem saját biztonléte, de a szövetség kedvéért. Franciaországra nézve semmi sincs, a mire az kevesebbet tartana, mint az angol szövetség, hanem a világébe kedvéért fel kell azt tartani, a meddig a becsület megengedi. Be kell tölteni a föltételeket, melyek alatt a szövetség egyedül fennállhat, s ha az nem történik, tehát szakítsa meg a császár a szövetséget, sőt kezdjen háborút is, ha népszerűségét elveszteni nem akarja. Franciaország, — így végződik e sajátságos cikk — minden áldozatra kész, és akár-mely félelmes legyen a veszély, Franciaország igaz ügyében bizza, alig fogja eltérni, hogy neki türelmet tanácsoljanak, s csupán azokat fogja szeretni, a kik vért tudnak tőle kívánni. Ez eléggé világosan van mondva, s csak az a kérdés: hogy itt csak pusztá szolásmóddal van-e dolgunk, vagy a szót tett is fogja-e követni.

— A nemesi címekre vonatkozó t. javaslat, mely a törvényhozó gyűlés elé van terjesztve, Párisban annál nagyobb hatást tett, mert aztál a magasabbosztályok nagy részének czime kérdésává helyezve. A javaslat indokolása azt igyekszik mutatni, hogy e rendszabály bölc és hasznos, s hogy az erkölcsessel és jó politikával ellenkezik, ottalom nélkül hagyni a hiúság és család ellen egy oly intézményt, mely a régi monarchia nagy emlékeihez van csatolva, melyet a császárság dicsősége új fényvel vett körül, s mely egyszerűsmd azon tiszteletlen alapszik, mely arégi hagyományokat környezi, s azon engedelmességen, melylyel mindenki a jelen törvényhozás legünnepélyesb tényeinek tartozik. A jelentésben mondatik, miképp e törvény határozmányai szigoruan végre fognak hajtani, mi a restauratio alatt nem történt.

— Mint a „K. Ztg.”-nak írják, többen azon bírák és esküdtek közül, kik az Orsini-féle perben működtek vala, névtelen fenyegető leveleket kaptak, s most a rendör-

ség igen szigorú kutatásokat tesz, hogy a levélírók nyomára jöjjen.

Anglia. — Londonból szó- és írásbeli tudósítások nem szűnnek az angol népboszankodását mind aggasztóbbnak rajzolni, sőt bizonyos levél azt is említi, hogy Bernardnak megtörténhet elítélése vagy kivégzése, nagyon valószínűleg erőszakos föllépéseket fogna előidézni. A lapok dühös cikkei olajat öntenek a tüzre, mely különben is terjed, s a francia szövetség embereit nem kovessé izzasztja. A francia követ lemondását az angol közvélemény meglepéssel fogadta, és „hitelt” advan azon hírek, hogy lord Derbynek és társainak Persigny gróf irányában tanusított egyéni viseletök eredményezte utóbbinak visszavonulását, az új miniszterek iránti közérzet nem kevésbé lön kedvező.

Londonból márcz. 27-én írják: A mult éjjeli ülésben terjeszté Disraeli az alsóház elé az indiai billt. A keletindiai társaság helyébe egy miniszter, egy alelnök és 18 tanácsos lép. E tanácsosoknak vetojok nincs. Hivataluk hat évig tart.

— Anglia azt óhajtaná, hogy Bécs és Turin között jobb viszony jöne létre. Cavour gróf vagy előzményeinél fogva, vagy népszerűségét féltvén, ugy látszik, nem akar kezet nyújtani e terv valóításához, s ha a király mégis e tervnek elfogadására szánja el magát, a szárd premiernek le kell lépnie. Az valószínű, hogy visszavonulását nem a törvényjavaslatok elvetetése okozná, mint a melyeket csakis Franciaország sürgetésére terjesztvén elő, nem sokat banná, ha meg is buknának.

Törökország. — Két török hajó, mint irtuk, csapatokkal megérkezett a kletki kikötőbe. Klek és Sutorina sok ideig volt versengés almája Ausztria, s a porta között. Midőn 1850. nov. 23-án egy török fregat a sutorinai révben 1000 embert partra szállított, melyek az Omer pasa hadtestéhez siettek, az osztrák hatóságok tiltakoztak e kiszállás, mint a fennálló szerződések megsértése ellen. 1852 ausztriai hajók czirkáltak ama vidéken a törökök kiszállásának megállítására végett, s Leiningen gróf küldetése folytán a porta 1853. fermanban arra kötelező magát, hogy nem fog Klekben vagy Sutorinában csapatokat kiszállítani. A legújabb kiszállás tehát megsejtetesen csak Ausztria engedelmével történt, a melynek e szerint a porta határozataival egyet kell értenie, s valóban Kallimachi hgnek a Bosniába és Hercegovinába küldött török biztosok részére adott utasításai az ausztriai kormánnyal közöltetvén, azok Bécsben is helybehagytak volna. Ezenközben orosz részről is azon óhajtas nyilvánult volna, vajha a portának nevezetesen Montenegróval támadt villongásai, diplomatiái beavatkozás után kiegyenlítettnek, s e részben a közbenjárást Ausztria ajánlotta, s Törökország el is fogadta volna. „Nord” azonban tagadja a sz. pétérvári udvarnak minden ily beavatkozását, nem kételkedik abban, hogy Oroszország kívánja a békés kiegyenlítést, de „Szerbia és Montenegró ügyében e nagyhatalomnak az ellene emelt gyanusítások miatt a legnagyobb tartózkodást kell követnie, s a jelen pillanatban legalább a néma figyelés szerepére kénytelen szorítkozni.”

— Ha igaz, a mit egy párisi lap bécsi levelezője ír, több hatalmasság igen sürgetőleg szólította fel a fényes kaput, veszen véget azon belgazgatási visszaéléseknek, melyek a bosniai és hercegovinai mozgalmakat előidéztek.

— Omer pasa Bagdadba utaztában ellentállásra talált a beduinok részéről; Iskender pasát előre küldte, hogy az utat tisztítsa meg, mert roppant podgyászszal és gazdag háremmel utazik.

Amerika. — A mexicioiaknál ugy áll a dolog, mint a lengyeleknél az ország megosztása előtt: s II. Katalin szellemében majdnem elmondhatni Mexicóról is: „oly ország ez, hol csak le kell hajolni az embernek, hogy valamit fölvegyen.” Comonfort elnök megszaladt minden

Csalávesztés nélkül (mert a mexicói forradalmak alig kerülnek többre egy-két pár emberéletnél, noha iszonyú sok puskaport veszlegetnek el) s már is útban van Washington felé. Láthatni, — mond egy washingtoni levelező, — ha mi nem megyünk Mexicoba, Mexico jó hozzánk. A mexicói követ Washingtonban jelenleg sajátlag csak véleményt képvisel és semmi kormányt nem. Újabb hírek szerint Santa Annának kilátása van a legfőbb államhatalom újra elnyerésére, legalább néhány óra, tán évekre is. Az Egyesült-államok kormányára még haboz, melyiket pártolja a kettő közül: Comonfort-ot-e vagy Santa Annát. — A mormon háború pihen a téli évszakban; az Egyesült-államok kicsiny serge Brideger-erődben biztosságban van a mormonok és indiánok megtámadásai ellen.

Olaszország. — A „W. Ztg“ szerint a piemonti kamara elnöke körirat által felszólítja a különböző bizottmányok elnökeit, hogy munkáik elkészítésével siessebbnek, mert a nyilvános kamarai ülések a jövő napokban elkezdődnek. A sajtó-törvény tárgyalása husvét utánra van halasztva, Cavour a megveretés esetében kész a hátrálásra. Brofferio baloldali követnek a királynál tett látogatásából azt következtették, hogy a baloldal nem fog föltétlenül a törvényjavaslat ellen nyilatkozni. — Piemontban a francia jegyzékek naponként melegebb „Orsini halványozással“ felelnek, s ez mutatja azon állapotot, hogy a nagy számmal a politikai dicsőítések a legújabb blasphemiák alakjában tűnnek

föl. Azon sonetto, mely Orsini kivégeztése után Turin utca-szegeletein kiragasztották, miután Judit és Holofernes közt párhuzamot vont, így záratik be: „Orsini a boszúállás istenének korán megjelent anyagya; vérpádod fája előtt úgy hullok porba, mint a kereszt fája előtt.“

UJ POSTA.

Szent a békeség! Pár hétre legalább a követek uti borszákaiban látszik pihenni a politika; a régi már is be van pakolva, s az új még nincsen kibontva. Egyetlen érdekes hír, mit jelenthetünk, abban áll, hogy Pelissier tényleg kinevezését csaknem az öszve brit sajtó tetszéssel üdvözli, ha nem hiányzik is egy-egy oldalról, s barátságosan visszapillantás a legújabb eseményekre. Az „Express“, a legelső lap, mely véleményt adott, e kinevezést újabb bizonyítványul tekint a hadsereg mindenhatóságának Frankonban, mint a mely lassan-lassan a polgári hivatalokat is mind magához vonja, ez általános megjegyzést csakugyan nem akarja a Pelissier személye ellen tenni nézni. Morning „Post“ kitüntetésnek nevezi a tábornagynak Londonba lett küldetését, azonban azt véli, hogy minden az általa képviselendő politikától fog függeni. A „Times“ végre jobbra és balra egy csomó bókot hányva a lelépett, s újon kinevezett követnek, szép mondókáját némi czélzással így végzi: hogy nyílt és engesztelékeny nyelven előadott méltányos kiváratok az angol

nemzetnél, bizonyosan több tekintetben fogának részesülni, mint kétértelmű jegyzékek vagy fenyegetődző megszólítások. Szóval Londonban úgy látszik legalább nem boszankodnak az új kinevezésen, s ez már nyereség, ámbár egy szersmind azt is jelenti, hogy nem félnek „a császárság első kardjától.“

A francia lapok természetesen egész meglepéssel fogadják angol lapjaik ezen nyilatkozatait. Minden oldalról teljes kibékülést remélnek kevésbé nyugodtnak mutatkoznak az „Ind.“ szerint a középállamok diplomáciája, mely nem minden aggodás nélkül lát egy tűzszikrát a löporos hordónak éppen közelébe küldeni.

— Londonból írják: hivatalos tengerentuli sürgöny szerint Outram tábornokot Alumbaghnál két ízben megtámadták, de az ellenséget diadalmasan visszaverte s 6000 emberrel átkelt a Gumtín, mely folyam jobb (nyugati) partján fekszik Lucknow. Sir Colin Campbell, Outram és Franks tük 50,000 főnyi gyalog és 10,000 főnyi lovas sereggel, 120 ágyúval Lucknow előtt áll. A maharattok földé déli részén zavargás támadt.

— Mint Bécsből írják: az „A. A. Ztg“ azon híre, mely szerint osztrák és francia közbenjárás folytán a Montenegro elleni hadjárat meg volna szüntetve, valótlannak bizonyult be. Ausztriának ez ügybeni állását legjobban tanúsítja azon körülmény, hogy a Montenegró ellen szánt csapatokat szállító török hajó Klekben, azaz, osztrák kikötőben vetett horgonyt. Nem igaz az is, hogy Anglia és Franciaország czirkálóha-

jókat szándékoznak az albinai partokhoz küldeni, mint ez állítva volt.

— A congressus összeülését a dunai fejedelemségi európai bizottmány munkálatainak be nem fejezése még mindig késlelteti. A munkálat most félbe is szakad a biztosok nézetkülönbsége mián a tartományok adminisztratív szervezését illetőleg.

— Lamartine, a költéshez oly nagyra érő nagy író javárai aláírását a francia kormány megengedte; a császár kijelentvén, hogy sohase akarja ellelni ama szolgálókat, miket Lamartine a rend ügyének 1848-ban tett, az aláírók élére állott.

— Cavaignac, Goudchaux és Carnot helyett április 18. és 19-kén lesznek a pótválasztások. Favre Gyula ellenzéki jelöltül lép fel.

— Turin, márcz. 27. San Remóban sok házon „viva Orsini“ voltak olvashatók, a francia alconsul házában kapuján Napoleon császár elleni gúnyirat volt felszegezve, mely a consul panaszára töstént eltakarított. Az „Armonia“ írja, hogy Turinban is ilyen eljárás történt.

NYILT POSTA.

Egy előzetes jött hozzánk a dévai postán 4 Hátsegről, 3 pfrint záradékkal, de a cím nem íratott meg kihez a lap küldendő, miért is kérjük az aláírt uraságot, az illető címet megküldeni. A kiadó hivatal.

Bécsi börze. — Március 30-dikán. Erdélyi urbéri papir 78 1/2. Magyar urbéri papir 79 1/2. Nemzeti kölcsön 84. Arany 7 3/4. Darabja 4 frt 50 1/10 kr. Ezüst 5 1/4.

Felelős a szerkesztésért BERDE ÁRON.

Urbérkárpótlási tőke-utalványozás.

A zilah-megyei cs. k. törv. szék után jan. 9-ről 1858. Nagy Erzsébetnek érhatvani, ér-szodorói birt. után 744 ft 4 1/4 kr. — gr. Gyulai Károlynak nagy-pacszai, csekenyei, paczalusi, n. bajomi birt. után 15285 ft 36 1/4 kr. — Filiczkey Agnesnek vártelki birt. után 490 ft 1 3/4 kr. — Tarczali Károlynak peeri birtoka után 3376 ft 55 kr. — dttó 43 ft 45 kr. urbéri kárp. tőke és járuléka utalványozatik. A kö-

(400)

(3—3)

591—1858)

Árverési hirdetés.

mely szerint f. 1858-ik évi május 4-én délelőtti 9 órakor kezdve szabad királyi Szamos-Ujvár városának belső és külső javadalmai, u. m.:

1. A kizárólagos pálinkaárulási jog, melynek felkiáltási ára 5000 ezüst ft leendő. 2. Két malom összesen 12 örlő kövel 5430 frt. 3. A serház

vetelések beadandók folyó évi maj. 4-ig. Targyalási nap jul. 2-dika d. e. 9 órakor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék után jan. 16-ról 1858. Varga Samu és Szathmári Jánosnak erdő-szombatelki birt. után 86 ft 27 kr. — Hintz Györgynek solymosi birtoka után 7154 ft 44 kr. — Geréb Krisztinának balsházi birt. után 846 ft 46 kr. — Kisely Krisztinának magyaró-kereki, k. sz. királyi birt. után 602 ft 3 3/4 kr. — Keresztes Sándornak bökényi, incselyi, kelezeli, nagy-meregyői, magyarvalkói birt. után 6808 ft 36 kr. — özvegy Majthéni Andrásnének hidalmási stb. birt. után 4326 ft 33

2000 frt. 4. A piaci vásárvám 3100 frt. 5. Az alsó hidvám 200 frt. 6. A felsőhám 80 frt.

Továbbá a városi bor-korcsmák u. m.: 7. A hosszufogadó 600 frt. 8. A Fausebánye 500 frt. 9. A hegy alatti 900 ft. 10. A veres fogadó 700 ft. Végre: 11. A Szamos-Ujvár németi és péterházi jóság 2100 ft. 12. Az ördögös füzési 1654 ft. 13. Ormányi 731 ft. 14. Kápolnai 650 ft. 15. Mikolai 230 ft. 16. Kerei 162 ft. 17. Hes-dati 130 ft. 18. Thorda-vilmai jóság 33 pft. külön-külön f. 1858 ik év november első napjától

2 1/2 kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványozatik. A követelések beadandók maj. 30-ig. Targyalási nap jul. 31-ke d. e. 9 órakor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék után jan. 30-ról 1858. Kabos Mihálynak korpádi, szucsáki, bedecsi, erdőfalvi, kalota-ujfalusi, m. győri-monostori, n. megyeri, oláh-bikkali birt. után 9027 ft 42 1/4 kr. urb. kárpótlási tőke és járuléka utalványozatik. A követelések beadandók május 15-ig. Targyalási nap július 16-dika délelőtti 9 órakor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék után jan. 23-ról 1858. Pál Mihálynak szoboki, dez-

kezdve 1864-ik évi október utolsó napjáig, hat egymásután következő évekre, a tanács hivatalos épületében tartandó közárverés után, a legtöbbet ígérőknek haszonbérbe fognak adni.

Az árveréshez hozzászólani akarók a felkiáltási árnak 10 százalékát tartoznak bántapénzzel letenni.

Azok, kik mások nevében és részére kívánnak az árveréshez hozzászólani, előbb kötelesek szabályszerű felhatalmazó levelet mutatni előtől, kinek részére árvereznek, s azt az árverező biz-

méri, topaszentkirályi birt. után 2444 ft 26 kr. — választi birt. után 1307 ft 31 1/4 kr. urbéri kárpótlási tőke és járuléka utalványozatik. A követelések beadandók május 20-ig. Targyalási nap jul. 23-ka d. e. 9 órakor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék után jan. 9-ről 1858. Szarvady Dénesnek mező-dombi birtoka után 786 ft 13 1/4 kr. urb. kárpót. tőke és járuléka utalványozatik. A követelések beadandók idei május 14-ig. Targyalási nap jul. 23-ka d. e. 9 órakor.

tosnak a bántapénzzel együtt átadni; — az idegenek pedig csak úgy szólhatnak az árveréshez, ha illető honi hatóságuk bizonyítványával igazolják erkölcsi, és tisztá, tehermentes vagyonossági állapotjukat.

Az árveréshez a fennebbi feltételek mellett az izraeliták is hozzászólhatnak.

A haszonbér többi feltételei az árverés előtt a tanács irodában megolvashatók. — Szamos-Ujvárt, március 10. 1858. A TANÁCS.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(406)

(1—4)

Fürdői jelentés.

Alulírt tisztelettel jelenti, hogy a vizaknai ujdun épült császari és királyi álladalmi iblanyos meleg sósfürdő intézet, mely 8 osztályból álló, 10 fürdő káddal ellátva f. 6. április 1-étől fogva a nagyon tisztelt közönség közhasználatára nyitva áll.

Ezen fürdő hasznáról csak igen keveset kívánok köz tudatra juttatni, bővebb felvilágosítást a nem sokára megjelenő orvosi riport adand. — Ugyanis használ a görvénykór (scrophula) minden idomu kórbajaiban, idült csuszban, köszvényben, a tagok merevedettségében, a nőnem többséle idült jellegű kórbajaiban, aranyeres bántalmakban, az emésztőrendszer elgyengülésében, meg-rögzült szembetegségekben — ruh, s idült fe-kélyekben, és daganatokban.

A nagyon tisztelt minden rendű és rangufür-dővendőeknek a legpontosabb szolgálatait ajánlja, Vizaknán márcz. 28-dikán, 1858.

Kovács Sádor,
haszonbérli.

(401)

(3—3)

Haszonbéri kiadás.

Gróf Kemény Polyxéna ur asszonyának, Szamos-Ujvár, Dézs és Bethlenhez közel eső ví-czei jóság, mostani sz. Györgynaptól fogva haszonbérbe kiadandó, mely-z van egy két kö-vü malom, esztendőtti általi korcsma, híres jóbort termő nagy szőlő, lakásra nagy udvarház, kert-tel és jó pinczével ellátva, ösz szép vetések, melynek évi censusa 800 pfrint és az adó fize-tése, értekezni lehetiránta belső farkas-utcában, 1 számú háznál, Gyulai Sámuelnél.

(379)

(8—8)

Med. Dr. COHN

gyakorlati fogorvos.

Lakása a Biasini szállodájában, 5-dik szám alatt. Minden a foggyógyászat körébe tartozó esetek-ben rendelveyéz naponként reggeli 9 órától délutáni 5 óráig.

Ugyanakkor a vizaknai ujdun épült császari és királyi álladalmi iblanyos meleg sósfürdő intézet, mely 8 osztályból álló, 10 fürdő káddal ellátva f. 6. április 1-étől fogva a nagyon tisztelt közönség közhasználatára nyitva áll.

Ezen fürdő hasznáról csak igen keveset kívánok köz tudatra juttatni, bővebb felvilágosítást a nem sokára megjelenő orvosi riport adand. — Ugyanis használ a görvénykór (scrophula) minden idomu kórbajaiban, idült csuszban, köszvényben, a tagok merevedettségében, a nőnem többséle idült jellegű kórbajaiban, aranyeres bántalmakban, az emésztőrendszer elgyengülésében, meg-rögzült szembetegségekben — ruh, s idült fe-kélyekben, és daganatokban.

A nagyon tisztelt minden rendű és rangufür-dővendőeknek a legpontosabb szolgálatait ajánlja, Vizaknán márcz. 28-dikán, 1858.

Kovács Sádor,
haszonbérli.

(404)

(2—2)

Erdély földmívelése érdekében

Vidacs István Pesten, cs. kir. szabadalmozott

GAZDASÁGI ESZKÖZ ÉS GÉPGYÁRA

tökéletesen ellátott raktára létezik N. VÁRADON

Kanitz Adolf és Möriceznál,

hol minden rendelések pontosankieszközölletnek.

Értekezhetni Karvay József urnál

KOLOZSVÁRTT.

(405)

(2—3)

Alólírtán most érkeztek frís erfurti kerti ve-

temény és lucerna-magvak, szintugy bel- és külföldi borait is ajánlja a t. cz. közönségnek.

Schücz Károly,
fűszerár.

(337)

(16—18)

KÖLCSÖNT

gyorsan s jutányosan
erdélyi birtokra is esz-
közöl

Schelnert Nándor

több magas családok ügyigazgatója.

Lakik Bécsben, Schultergasse 403 sz. alatt.

(367)

(2—6)

Popp J. G. urnak.

Tiszelt uram! Fogadja ön legmelegebb kö-szönetemet azon emberbaráti jószágért, melyly a Mária-Erzsébet-egylet ápolása alatt lévő szegény gyermekek javát előmozdítani szí-ves volt. E gyermekek közül némelyek a szá-iban jelentkező görvényes-scorbut által támadattak meg. Ön azoknak győgyerős Ana-therin szájjvizét nyújtá. Az ön kezelésének kö-szönhetik azok teljes és gyors meggyógyulásukat.

A gyermekek nevében, kik a szenvedéstől megmentettek, s egyszersmind az egylet nevében hízostom önt tisz. uram, a hálás elismerés és tel-jes tisztelet felől, melylyel maradok elkötelezettje Bécs, jan. 1858.

FRIES grófnő,

a Mária Erzsébet-egylet elnöke.

Található Kolozsvárt: Wolf János gyógyszerésznél. Brassóban: Hoffmann J. Nedelkovics N. M. Johan fia, Nagyszeben-ben: Zöhrer, Nedelkovits György. Besz-

terczen: Dietrich és Fleischer. Dézs: Büchler, Krémer S. N. Váradon: Janky J. Huzsela. Fogarason: Nehrer. Fejérvárt: Megay. Segesvárt: Misselbacher. M. Vá-sárhelyen: Dr. Fogarasi. Balázsfalván: Kov-rig T. Szászvároson: Leonhart J. Tordán: Wolf gyógyszerész. Debreczenben: Bezler gyógyszerész urnakál.

Az elősorolt bizományos urnakál kapható a jelesnek elismert dr. Eberhard féle GÖRVELY-NFALAT (Scrophel-Lattwerge), mely sokkal győgyerősebbnek és hathatósabbnak bizonyult be, mint a májola, s minden érz- vagy narcotí-cus mérgeanyagotól ment továbbá a GÖRVELY-SZAPPAN, mely minden növényfürdőt tökélete-sen nélkülözhetővé tesz.

(394)

(3—4)

Stein János-nál Kolozsvárt és Wit-tich József-nél M. Váshelyt kaphatók:

Dr. NENDTVICH K. Utazása Amerikában, egy földabroszszal és három körajzzal, 2 k. Ára köve 4 ft.

Az Erdélyben megszüntetett országos jövedelmekből adandó kárpótlás, földbirtokosok, törvényszéki hivatalnokok, ügyvédek s jegyzők számára. Ára füzve 1 forint.

A „LUCIFER KISASSZONY“, regény folytatása megjelent Vénus szerelmei cím alatt. Ára 1 ft.

AZ UJ ERDŐTÖRVÉNY, A POLGÁRI magánjog és nemzetgazdasági érdekek szempontjából, magyaráz-a Mészáros Károly. Ára 1 pft.